

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

12. Praecursores Pelagij & Celestij Rufinus Presbyter, Evagrius Monachus,
Palladius, Iovinianus, Priscilianus, Manichaei, Euchitae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

non nobiscum oritur, sed agitur à nobis. Capaces enim utriusque rei non pleni nascimur, & sine virtute, ita & sine vitio procreamur. Atque ante actionem propria voluntatis id solum in homine est quod Deus condidit. Quibus verbis nihil aliud nisi naturæ puræ status quantum ad bonum ac malum morale exprimitur: sicut & in illis quibus Iulianus asserit: *Nec iustos nasci parvulos nec iniustos, quod futuri sunt actibus suis, sed tantummodo infantiam innocentia dote locupletem.* Et illis: *Homo igitur innocentia quidem plenus, sed virtutis capax nascitur: aut laudem aut reprehensionem ex proposito accedente meriturus.* Nam mortem cæteraque corporis atque animi mala, nullius peccati merito etiam parvulus perpeti, tanquam quæ naturam hominis naturaliter consequantur nulla inter Pelagianos dubitatio.

Vide lib. 2. supra latissime de sanguine.

Sed puram naturam induxisse Pelagianos ex alio capite manifestissimum est. Communis enim Doctorum Scholasticorum sententia est, statum hominis qualis nunc nascitur non aliter à puræ naturæ differre statu, quam spoliatus à nudo discrepat; nimirum vestibus hic, quas nunquam habuit caret, ille quas habuit sed amisit. Nam si tantummodo peccatum detrahas quo integritas primæ & supernaturalis institutionis amissa est, non alterius conditionis hominem in pura natura nasciturum doceat, quàm nunc re ipsa nasci videmus. Neque enim, culpa excepta, naturam nunc esse deteriorem, sive morbos, ingruentesque corpori calamitates, sive mortem ipsam spectes, sive ignorantiam, sive concupiscentiam, carnisque rebellionem adversus spiritum, quàm fuisset homo, si in puræ naturæ statu in suæ creationis

exordio fuisset institutus, integris quippe manentibus naturalibus solo supernaturali dono fuisse hominē peccando spoliatus, cujus beneficio illi defectus à natura prohibebantur: quæ alioquin erant cōfestim ex ipsis naturæ sensitivæ & rationalis principijs velut sublato obice profluxura. Tam verò Pelagiani solemniter docēt, hominē eodē profluxu modo quo nunc nascitur cum ignorantia, concupiscentia, mortalitate cæterisque defectibus fuisse primitus sine peccato prævio institutum. Hinc enim illi articuli, in quibus tota hæresis ista consistit, ut inquit Augustinus, *Adam mortalem factum, qui sine peccato nec careret sine non peccaret mortuus esset. Quoniam peccatum Adæ ipsum solum læserit, & non genus humanum.* Et in primis ille: *Quoniam infantes nuper nati in illo statu sunt, in quo Adam fuit ante prævaricationem.* Si enim & mors & totus ille status quem in infantibus nunc videmus, ante omnem prævaricationem haud secus Adamo quàm nobis, nullo peccato ejus læsis concreatus est, profecto in ipsissimo puræ naturæ statu & nos omnes condimur & ille jam olim conditus fuit. Nimis quippe manifestum est nullum supernaturalis gratiæ donum quo natura quasi ornata elevataque nasceretur, Pelagianos in Adamo vel infantibus agnovisse. Hoc enim (Authoribus illis) non naturæ nascentis institutio, sed per baptismum renascentis renovatio, consecratio, proventus atque adoptio, ut illi loquebantur, tribuebat. *Christus enim, inquit, auget circa imaginem suam continua largitate beneficia, & quos fecerat condendo bonos facit innovando adoptandoque meliores. Ut latius in præcedentibus declararum est.*

Lib. de gestis Pelag. c. 11.

Ibid. c. 11.

Ita Tul. lib. 3. apud Aug. cont. Iul. c. 3. supra c. 5. ad c. 22. usque ad 27.

Præcursores Pelagij & Celestij, Ruffinus Præbyter, Evagrius Monachus, Palladius, Iovinianus, Priscillianus, Manichæi, Euchitæ.

CAPVT XII.

SED explicatis hæresis Pelagiænæ dogmatibus & omnibus eorum anfractibus, quantum Deus adjuvit diligenter perlustratis, exquirendum superest utrum primi Pelagius ac Celestius doctrinam illam commenti sint, an vero ex alijs antecedentium fontibus hauserint. Nam quamvis

a Lib. 4. ad eos Augustinus sapius hæresiarchas & b istius Bont. c. 8. & lib. 2. 19. imperf. f. 17. b Epist. 92. que est Conc. Milevit. adlestius existissent. Et in libro de peccato originali ipsidem dicit: Qui huiusmodi perverstitatis auctores vel perhibentur vel etiam probantur: vel certe si auctores non sunt, sed hoc ab alijs didicerunt, assertores tamen atque Doctores per quos id latius reptaret & cresceret. De peccato originali inficiatione loquitur, totius perverstitatis Pelagiænæ fundamentum, cui magna illa possibilitas humanæ

libertatis ad adipiscendam perfectionem innititur. Et merito quidem an primi fontes illius erroris fuerint Augustinus dubitat. Duobus enim omnino capitibus tota doctrina Pelagiænâ continetur, & negatione peccati originalis, & assertione potestatis humanæ ad operandam iustitiam. Vnde duo errorum cardines: *Peccatum Adæ ipsum solum læsit & non genus humanum.* Et: *Potest homo sine peccato esse si velit.* Illud totius impietatis basis est, istud scopus; atque ita implexa sunt inter se, ut utrumvis dederis, non solum alterum, sed universæ Pelagiænæ doctrinæ molem certa quadam concatenatione sequi necesse sit: ut nihil mirum sit ex uno in alterum, atque in tot coherentia sententiarum portenta Pelagium consequenter esse præcipitatum. De qua dogmatum implexione, & paulo ante, & initio libri secundi plura diximus.

Quapropter si sursum lubet pergere, sors utriusque dogmatis, adeoque totius hæresis facile

In præfat.

facile deprehendi potest. Nam ad negandum originale peccatum; atque ita induendam illam naturam integritatem Rufinum Aquileensem Presbyterum præceptorem habuit. Constat hoc ex actis Concilij Carthaginensis, cui Celestius de erroribus à Paulino accusatus fidei suæ rationem reddidit. Nam de peccati traductione interrogatus; *Diversa*, inquit, *ab eis audivi, qui utique in Ecclesia Catholica constituti sunt Presbyteri.* Et Paulino dicenti, ut habent Acta: *Dic nobis nomina ipsorum.* Celestius dixit: *S. Presbyter Rufinus Roma qui mansit cum S. Pammachio. Ego audivi illum dicentem quia tradux peccati non sit.* Et mox adjungit: *Audivi & plures dicere, Pelagium forte cum suis intelligens. Habes ergo Rufinum ante Pelagium & Celestium negati peccati originalis autorem, & eorum in tradenda illa perveritate magistrum. Sed ab eodem eos quoque alteram hæreseos partem de naturali illa justitiæ perfectionis possibilitate fluxisse, inde manifestum est, quod Hieron. testetur eum libros Evagrii Pontici, quos de impassibilitate scripserat & impeccantia in latinum vertisse. Et librum Sixti Philosophi Pythagorei hominis gentilissimi sub nomine Sixti martyris urbis Romanæ Episcopi edidisse. Hunc, inquit, librum solita temeritate & insania anulum nominavit, qui per multas provincias legatur, & maxime ab his qui hæreses & impeccantiam predicant. Hoc enim idcirco eum fecisse existimandum est, ut illa hæresis etiam latinis auribus in Occidente pruritus faceret, & venenum aureso martyris poculo biberetur. Qua de causa liber iste quasi Sixti martyris ad stabilendum errorem suum etiam Pelagio sarrus fuit. Ne vero suspicionem illam dumtaxat de Rufino putes, testatur idem Hieronymus: *Hæresim impassibilitatis, & impeccantiam in discipulo Origenis Grunnio fuisse ingulatum.* Grunnij vero nomine non alius nisi Rufinus apud Hieron. designari solet. Hinc credo fluxit quod Genadius obreclatorem Rufini Hieron. vocet, &*

Apud Aug. lib. de pecc. orig. c. 3.

Hier. Epist. ad Ctesiph.

Hier. ibid. & in c. 23. Hieron. lib. 4. comment.

Vide Aug. lib. de nat. & gratie. 64.

Lib. 4. comment. in Hieron. in prefat.

Genad. in Catal.

amulationis stimulo incitatum ad obloquium sylvam vertisse dicat. Nimirum Semi-Pelagiani erroris propugnator Genadius, hæresis illius pravum carpi doler.

Sed nec Rufinus hæresis & divagationis primus autor fuit. Nam ut Hieron. Evagrius Ponticus Hyperborita edidit librum & sententias *περί ἀκαθείας, quam nos impassibilitatem vel imperturbationem possumus dicere quando nunquam animus ullo perturbationis vitio commovetur.* Huic autem impassibilitatis dogmati alterum de impeccantia seu de vivendo sine peccato articulum copulatum est, quæ duo vel sola in initio à Pelagio docebantur, & omnes (ut dictum est) ejus reliquos errores pepererunt. Conjungit Evagrius & Rufinus in Hieremiam scribens etiam *Iovinianum*: Et in Epistola ad Ctesiphontem adijcit *Priscillianum, Manicheum & Gnosticos*, qui impeccantiam illam tradiderunt. Sed istorum errores videntur à Pelagio aliquantum discrepasse. Porro Evagrius iste de quo diximus Monachus Ægypti fuit Origenis defensor & ejus doctrinæ sectator non postremus. Quem illum esse puto, qui à Genadio quadam Cœnobitis & Anachoretis scripsisse dicitur, & magnis laudibus ab eo celebratur. Adhæsit ei velut focus & amicus Palladius Galata historix Lausiacæ scriptor discipulus Sancti Chrysostomi, de quo Hieronymus: *Palladius servilis nequitia eandem hæresim insaurare conatur: nempe de justitiæ perfectione & impeccantia. His omnibus adjungit totius penæ syria hæreticos quos inquit sermone gentili Abin & Paanin, id est perverfos & Massilianos Græcè *Ευζέτας* vocant. Nam omnium illorum ea fuit Hieronymo teste sententia: *Posse ad perfectionem & non dicam ad similitudinem, sed æqualitatem Dei humanam virtutem & scientiam pervenire, ita ut assererent ne cogitatu quidem & ignorantia, cum ad consummationis culmen ascenderint posse peccare.* Quod stultitiæ Pelagianæ quasi culmen & scopus fuit.*

Epist. ad Ctesiph.

Supra.

Prefat. in lib. 4. comment.

Proleg. Dial. in Pelag.

In eodem Proleg.

Hæresis Pelagianæ fons Origenes. Proponitur sententia ejus de libero arbitrio & naturali ejus possibilitate.

CAPVT XIII.

SED inter omnes qui præcesserunt Pelagianam, neminem peritorem totius Pelagianæ hæresis architectum inveni quam Origenem; qui sicut propter ubertatem ingenij veteribus Scripturarum sacrarum interpretibus & fidei defensoribus multum profuit, ita propter effrenem ratiocinandi libertatem Ecclesiasticæ doctrinæ sinceritati vehementer nocuit. Nam plerisque hæresibus quæ post obitum ejus aliquot sæculis Ecclesiam infestant scriptis suis maxime *περί ἀρχῶν* Origenes originem dedit. Ut merito errorum diversorum lacuna vocari posset. Sed nullum exactius non modo delineavit, sed & formavit & omnibus pene expressit lineamentis atque coloribus quam Pelagianum.

Nec enim facile uno excepto ullum dogma reperies à Pelagio Iulianoque contra Ecclesiam propugnatum, ullamve Scripturæ interpretationem isti hæresi suffragantem, quam non Origenes eis præformavit: usque adeo ut ipsidem nonnunquam verbis ab eis in præjudicium veritatis usurpentur. Quod quia multis videbitur incredibile, & ad intelligenda illius erroris secreta magni momenti est, operæ pretium est paulo fufius demonstrare. Ne vero singulis Pelagianæ & Origenianæ doctrinæ dogmatibus collidēdis nimium immoremur, ad quinque capita omnia revocabimus, *liberum arbitrium, naturalem ejus possibilitatem, legem naturæ ac Moysi, gratiam & meritum, & prædestinationem*, in quibus velut cardinibus hæresis Pelagiana tota vertitur. Gravissimi